№ 70 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 70 (162) Hod II. Wilnia. 31 žniunia 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

Pad Dźwinskam i la Smarhoni.

30 žniunia.

Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: La Ipra — silny ahoń. Silnaje anhlickaje nastupleńnie na paŭnočnym uschodzi ad Weltje siahońnia ranicaj złomieno z wialikimi stratami ahniom i štykami. *Front niamieckaho Naślednika:* Pry Šmen de Dam adbity nastupleńnia francuzoŭ na paŭdziennym uschodzi ad Serni. Pad Werdenam u wiečary silnaja artyleryjskaja bitwa.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Pad Dźwinskam i la Smarhoni artyleryjski ahoń značna kraŭčeŭ.

Na paŭdziennym zachodzi ad Łucka, la Tarnopola i na Zbruču rasiejskaja artylerya pracawała žywiej, čym zwyčajna.

Front erc-hercoga Jozefa: Na poŭdni ad Okna nastupleńnie rumynoŭ adbito.

Front Makenzena: Silnym udaram worahi wykinuty z iresti i adcisnuty ŭ dalinie Susita. Uziaty 300 pałonnych, 5 mat kulemiotaŭ i wazoŭ. Wostryje ataki worahoŭ pry Moncelui ničoha nie dajšli.

WIENA. 29.VIII — wiečaram.

Italjanski front: Bitwy na Izonco trywajuć dalej. Worahi nidzie nie dajšli ŭdačy. Italjanskije latuny iznoŭ skinuli bomby na Tryest. Učyniena dawoli značnaja škoda.

BRUSSEL. Impierski kancler zajawiŭ deputacii flamandzkaj rady, što pahlad niamieckaho uradu na flamandzki narod, wyskazany 3 marca, nie zmianiŭsia.

LONDON. (Reŭter). Socyalistyčnaja konferencyja sajužnikoŭ 55-ciu hałasami proci 4-och adkinuła predłažeńnie nie wiaści nijakich pierehaworaŭ z niamieckimi deputatami, dakul Niamieččyna nie ačyścić usich zaniatych ziamiel.

LONDON. Nia hledziačy na toje, što zasiedańnia socyalistyčnaj konferencii adbywajucca patajna, chodziać čutki ab rezkaj niazhodliwaści. Francuskije, rasiejskije i italjanskije socyalisty padali adnarodnyje predłažeńnia ab miry.

LONDON. (Reŭter). Socyalistyčnaja konferencija sajužnikoŭ zkryłasia. Štokholmskaja sekcija radziła, kab u konferencii ŭ Štokholmie pryniali ŭčaście ŭsie addziely rabotnickich socyalistyčnych sajuzoŭ. U sprawie ab wajennych metach nie dajšli zhody. Pryniata rezolucija ab utwareńni pastajannaj kamisii dziela padhatoŭki nowaj konferencii sajužnickich staron. U hetaj kamisii buduć zasiedać pa 2 deputaty ad kožnaho addziełu.

ŠTOKHOLM. Schod skandynaŭskich transportnych rabotnikoŭ rezka asudziŭ pryniatuju u Anhlii formułu utwareńnia nowaj internacyonalnaj orhanizacii matrosaŭ, wykl͡učajučy centralnyje dziaržawy.

RYM. Premjer-ministru padadziena petycija zrabić skory i trywały mir s padpisami bolš za 500.000 duš — čynoŭnikoŭ i členoŭ rabotnickich sajuzoŭ.

ŽENIEWA. Manifest s podpisami massy wydatnych ludziej u Arhientynie žadaje mira.

WAŠYNGTON· Papieski nuncij Bonsano zajawiŭ, što Papiež pierakonan, što u prypadku dačesnaho zamireńnia pryjdzie sam saboj kaniec wajny bo nichto bolš nie aśmielicca nanowa padniać aŭruže.

TOKIO. Ministerstwo uradowa apawieščaje, što jano ni ŭ jakim prypadku nie pašle japonskich wojsk u Europu.

ŠTOKHOLM. U nač͡y na 25 žniŭnia kadety i akcjabrysty adbyli ŭ Maskwie tajnuju naradu. Spaŭnicielnyj kamitet rady rab. i sałd. zasiedaŭ u tym že časi. Cereteli zajawiŭ, što pryhataŭlajecca napaść na zawajewańnia rewolucii. Rabotnicki pawinny pryspasobicca da abarony.

LUGANO. Pieciarburskaja cenzura nałažyła arešt na cyrkularnuju telehramu centralnaj rady balšewikoŭ u prawincyonalnyje harady; ŭ jej było skazano, što ŭ Pieciarburzi uznialisia wialikije razruchi, kab skinuć urad i wiarnuć rewolucii praŭdziwuju ŭłaść. Telehrama pryzywała prawincyalnyje addziely ŭraz-že prystupić da mobilizacii ich sił, kab akazać paddzieržku ŭ pačaŭšymsia zmahańni.

Maskoŭski nacyonalny kongress pryniaŭ prajekt Korniłowa nie dawać padmohi siemjam sałdatoŭ, zbuntawaŭšychsia na Halickim fronci.

BERN. «Cor. d. Sera» danosło s Pieciarburha, što adna z najważniejšych prajaŭ u Rasiei — heta ŭsio uzrastajučaja niepryjaźń miž kazakami i radaj rab. i sałd.

HELSINGFORS (P.T.A.). 29.VIII. S pryčyny naznačeńnia na siahodnia adkryćcia nanowa finlandzkaho sejmu rasiejskaje wojsko zaniało gmach sejmu. U horadzi spakojna. Rada rab. i sałd. zahadała zadzieržać na karabloch flocki ekipaž.

PIECIARBURH (P.T.A.). Sprawa Suchomlinowa. Hienerał Wernander, b. pamočnik Suchomlinowa, zajawiŭ, što ŭžo cieraz 4 miesiacy pasla pačatku wajny rasiejskaja armija ŭžo nia mieła snaradaŭ.

Pasieŭ uschodzić.

U časi massowych narodnych ruchoŭ hnieŭ narodu wyliwajecca pierš za ŭsio proci tych, chto praz doŭhije hady biezkarna kryŭdziŭ jaho. U momient uzrywu rewolucii prypaminajucca ŭsie staryje i nowyje kryŭdy, — i narodny hnieŭ, zdzierżywaŭšyjsia stracham ciažkoj kary, wybuchaje ŭ samych wostrych, časta dzikich formach.

U asabliwa wostraj formi wyjaŭlaŭsia ŭ Rasiei «mužyoki» ruch proci panoŭ. My pamiatajem, jak hareli panskije dwary ŭ časi rewolucii 1905 hodu, a historyja apawiedaje nam strašennyje ręčy ab buntach Pugačowa i inšych. A skolki dzikich scen dali kazackije bunty, tapiŭšyje u krywi polskich panoŭ za ich zdziek nad narodam i tušenyje pałakami biezmiłaserna krywioj ukrainskaho narodu? Dy ŭsio heta tolki słabym echam adbiwałosia ŭ Biełarusi, i ŭ časi rasiejskich ahrarnych razruchoŭ u pačatku našaho stalećcia na ziamli Biełaruskaj pahromy ŭ panskich dwaroch byli wiemi redki, i ruch narodny tut wyjaŭlaŭsia ŭ bolš mirnaj postaci—ŭ postaci sielska-haspadarskich zabastowak, parubki lesu i. t. p.

Usio heta samo saboj prychodzić na dumku, čytajučy ŭ polskich hazetach («Dzien. Miński») apisańnie pahromaŭ polskich panoŭ u Minščynie, byŭšych u [kancy miesiaca červienia staroha stylu.

«Strašenstwy, jakije adbywalisia 26—29 červienia st. st., pierachodziać ludzkaje paniaćcie. Pawodłuh točnych wiedamaściej, razhromleny siem dwaroŭ i folwarkoŭ. Pahrom trywaje»

Tak piše pamienionaja hazeta, dajučy jarki abraz, jak hramada sałdatoŭ pad kamandaj praparščyka hramiła dwary Jana, Ewy i Antona Skirmuntoŭ, Władysława Zawadzkaho, bratoŭ Michniewičoŭ, kn. Druckaho-Lubeckaho. Usio, što było tamaka cennaho, łamali i rwali na drobnyje kuski, wykidajučy praz wokny, pad katorymi stajali sielanie i dzialili miž saboj astatki panskaho dabra. Ale nia ŭ tym sprawa, što hramada sałdatoŭ niet wiedama jakoj nacyonalnaści niščyła panskaje dabro: heta, jak my ŭžo skazali, naturalnaja prajawa narodnaho buntu proci staroj niawoli. Sprawa ŭ tym stanowiščy, jakoje zaniali biełaruskije sielanie — susiedzi pahromlenych polskich panoŭ.

U tym spakoju, z jakim akaličnyje sielanie pryhledalisia da niščeńnia zbiranaho pakaleńniami panskaho dabra, za strašennaj jarkaściu wyjawiłosia, jakaja propaść addzielaje biełaruskaho chlebaroba ad pana — pałaka. Ad wiakoŭ žywučy pobač — na adnej ziamli, addychajučy tym že samym pawietrem, cierpiučy ucisk ad tahož carskaho samadzieržawija, jany nia tolki nie zbližylisia, nia tolki nie pačuli siabie hramadzianami—synami adnej Backaŭščyny-Biełarusi, a astalisia zusim čužymi adny adnym. «Pan» za «mužyka» nikoli nidzie nie zastupaŭsia, a, naadwarot, karystajučysia swaim hramadzkim stanowiščem, uchodziŭ u chaŭrus z maskoŭskim čynoŭnikam, z ziemskim načalnikam, sa stanawym, spraŭnikam — až da «uriadnika» i hetaje swajo siabrawańnie z «ułaściu» staraŭsia wykarystać proci «mužyka» Pan-pałak, choć dziady i pradziady jaho byli kość s kości biełarusy, addzialiŭsia zusim ad swajho narodu i nacyonalna: jon s pahardaj adnasiŭsia da rodnaj mowy biełarusa, nazywajučy jaje «mužyckaj» i ŭkładajučy ŭ słowa «mužyk» samaje pahanaje, nikčemnaje značeńnie. Ab tym, kab dzialicca s ciomnym narodam tej wysokaj kultury, jakoj słušna ci niasłušna pachwalajecca tutejšaje polskaje panstwo, nichto s polskich panoŭ u nas nie padumaŭ: u najlepšym zdareńni «panienka z dwara» wučyła dzieciej biełaruskich čytać «po polskiemu», kab jany mahli-by ŭ kaścieli malicca na polskaj knižce, choć i nie razumiejučy słoŭ malitwy ŭ čužoj mowie. I hetym «kulturnaja» rabota ahranič͡ywałasia, zabiwajučy u biełaruskaho sielanina świadomaść jaho nacyonalnaści, pačućcio nacyonalnaj hordaści i hornaści čeławiečaj. I žyli hetak praz doŭhije hady dwa zusim čužyje sabie ŭzajemna świety, s katorych adzin prawodziŭ swajo žyćcio ŭ roskašy, ŭ kulturnaj atmosfery, karystajučy samalubna z usich zdabytkoŭ cywilizacii, a druhi— ad kałyski da mahiły bačyŭ tolki niepasilnuju pracu, ucisk, dy biezmiłažowuju pahardu ad tych, kaho swajej pracaj karmiŭ...

Jakoje-ž dziwa, što sielanie, katoryje achwotnie paśpiašyliby da dwara na ratunak, kalib na jaho napali zwyčajnyje hrabieżčy, — ciapier, bačučy prajawu hniewu aružnaho narodu, nie kranuli palcem dziela zaščyty polskich panoŭ, a nawat sami pryłažyli ruku da niščeńnia panskaho dabra, zabirajučy toje, što pakinuła niščučaja ruka zbuntawanych sałdatoŭ?

Staraja heta, ale praŭdziwaja prykazka, katoruju znajuć usie narody: «što pasieješ, toje pažnieš». Atručenyje płady prynios pasieŭ nacyonalnaj i klasowaj pahardy, katoruju hetak jarka wyjaŭlało polskaje panstwo u adnosinach da biełaruskaho narodu na jaho ŭłasnaj ziamli...

H. B.

Da jednaści.

Historyja apawiedaje nam ab doŭhich wiakoch wojn, katoryje narody Europy i ŭsiaho świetu wiali za wieru.

Žadańnie nakinuć druhim narodam swaju wieru było ŭ siarednich wiakoch hetkaje silnaje, jak u nowych — žadańnie padčynić ich swajej ułaści. Dy na relihijnym hrunci wialisia wojny nia tolki miž rožnymi narodami i krajami, ale i miž hramadzianami adnej staronki, miž synami adnaho narodu, — i, badaj, ni adna ideja nie praliła hetulki krywi, jak ideja zawiaści na ŭsim świeci adnu wieru.

Pryčyna hetaho — ŭ tym, što dumku ab jednaści wiery prawodzili tady gwałtam, siłaj arużža prymušajučy słabiejšych wyznawać relihiju dužejšych. Ale ŭ sprawach sumleńnia ludzkoha gwałt, prynuka — najhoršaje arużže. I woś, paśla mnohawiekawoha peryodu relihijnych wojn świet na parozi nowych wiakoŭ akazaŭsia razdzielenym na ješče bolšaje čysło wier, čym u pačatku siarednich.

Razdziel na nialičenyje relihii i warahawańnie miž ludźmi roznych wier zachawałasia i da našych dzion, ale u asnowi apošniaho lažyć toje, što ŭ sučasnych dziežawach nia ŭsie wiery karystajuć z roŭnych prawoŭ: najčaściej adna relihija ličycca panujučaj — hasudarstwienaj i karystaje z ahramadnych prywilejoŭ pierad druhimi. Najbolš jarki prykład hetaho stanawiła staraja samadzieržaŭnaja Rasieja, ŭ katoraj s poŭni prawoŭ karystało tolki prawasławije, a wiera katalickaja, žydoŭskaja, pratestanckaja, mahametanskaja i inšyje pierenasili ucisk i gwałty sa starany hasudarstwienaj ułaści.

Razumiejučy, što astatki relihijnaj nienawiści miž ludźmi paddzieržywajucca dahetul niaroŭnaściu prawoŭ roznych wier, sučasnaja demokracija bačyć tolki adnu darohu da zbratańnia rožnawieroŭ: heta — zraŭnawańnie prawoŭ usich wier i skasawańnie ŭsielakich prywilejoŭ «hasudarstwienaj» wiery. U Francii demokratyčnyje elementy dajšli taho, što tamaka kaściol zusim addzielen ad hasudarstwa i sprawa wiery pryznana za prywatnuju sprawu sumleńnia kožnaho čeławieka.

Poruč z hetym demokratyčnym ruchom da źniščažeńnia asnowy relihijnaj nienawiści miž ludźmi, wyjaŭlajecca druhi ruch, katory šukaje razwiazki hetaj bałučaj sprawy na hrunci zbližeńnia roznych chryścijanskich relihij. Najbolš wydatny predstaŭnik hetaho kirunku—unijacki mitrapalit Andrej Šeptycki. Swaju ideju jon wyskazywaŭ užo daŭno, dabiwajučysia pierš za ŭsio pawarotu unii na Biełarusi i rasiejskaj Ukrainie. Z hetaj metaj jon za niekolki hadoŭ pierad wajnoj patajna pryježdžaŭ sa Lwowa na Biełaruś dzieła narad z biełaruskimi hramadzkimi dziejačami i ŭ Pieciarburh dy Maskwu. Ciapier, wypuščeny z rasiejskaho pałonu, mitrapalit Šeptycki prystupiŭ z nowaj enerhijej da pracy dzieła swajej idei i z hetaj metaj maniŭsia pajechać u Rym. Ale italjanski urad, bajučysia, što mitrapalit može wykarystać swaju padarožu dzieła mirnaj palityki, nie daŭ jamu pazwaleńnia na ŭjezd u Italiju, pazywajučysia na toje, što jon — paddany warožaj dziaržawy, Aŭstryi.

Budučy ŭ swajej padarožy ŭ neutralnaj Šwajcaryi, mitrapalit Šeptycki mieŭ cikawuju hutarku z redaktaram hazety «Journal de Genève». U hetaj hutarcy jon zajawiŭ, što nijakaj palitykaj zanimacca nia dumaŭ, a na sercy ŭ jaho lažyć ideja zbližeńnia uschodniaho i zachodniaho kaściołaŭ. Pry hetym jon nie abmiežywajecca tolki relihijnymi sprawami ukraincoŭ i biełarusoŭ na tych ziemlach Rasiei, dzie unijacki kaściol uciskali staryje władary, ale abnimaje i sprawu zjednańnia ŭsich chryścijanskich kaściołaŭ na świeci, asabliwaž kaściołu katalickaho s prawasłaŭnaju cerkwaju. Dzieła hetaj zadačy najbolš adpawiedaje wystupleńnie cerkwi unijackaj.

Jakoj by darohaj ludzi ni šli da taho, kab pałažyć kaniec usim swarkam i nienawiści miž ludźmi na hrunci rožnicy wiery, kožnuju darohu treba ličyć dobraj, aby tolki jana nie była asnowana na gwałcie nad sumleńniem ludziej i na prynuce. Z hetaj pryčyny i rabota mitrapalita Šeptyckaho pawinna znajšci naležnuju acenku u ŭsich tych, chto šukaje razwiazki relihijnaho pytańnia na hrunci złučeńnia kaściołaŭ.

S. M.

U Wilni i wakolicach.

Instrukcija ab zborach u miestowym pawieci Wilni.

Na mocy § 1 c. I zahadu P. Oberbefehlshabera Ost ab zbory apłat i paboraŭ z 26 lutaho 1916 h. i na mocy pazwaleńnia P. Nalnika Militärverwaltung'a Litaŭen z 22. 7. 16 dla miestowaho pawietu Wilni wydajecca nižejpisanaja instrukcija ab zborach:

§ 1. Za karystańnie z wady z miestowaho wadaprawodu i užywańnie wadamieroŭ treba płacić:

za pieršyje 100,000 wiodzier za čwierć hodu — 60 fen. za 100 wiodzier.
za druhije — 56 „ „ „
za trejcije — 52 „ „ „
za čaćwiortyje 48 „ „ „
za piatyje — 44 „ „ „
za dalejšyje — 40 „ „ „

§ 3. Za užywańnie pastaŭlenaho miestam wadamiera, za ačystku jaho, papraŭku i t. d. haspadar domu pawinien razam s płataj za wadu za kožnuju čwierć hodu płacić:

za wadamier 10 mil. u razr.—m. 2,50
„ „ 15 „ „ „ 3,25
„ „ 20 „ „ „ 4,00
„ „ 25 „ „ „ 5,25
„ „ 30 „ „ „ 6,50
„ „ 40 „ „ „ 7,75
„ „ 50 „ „ „ 9,00
„ „ 75 „ „ „ 13,00
„ „ 100 „ „ „ 21,00

§ 4. Hrošy treba płacić u Stadtkreisamtskasse.

§ 5. Heta instrukcija ŭstupaje ŭ siłu ad dnia jaje apawieščeńnia. Instrukcija ab zborach za wadu, abiazywaŭšaja dahetul, s taho ž dnia hublaje siłu.

Wilnia, 25 žniŭnia 1917 h.

Der Stadthauptmann
Pauly.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za apysznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz	najniž.
26—27	+ 23,0°	+ 10,5°
27—28	+ 22,0°	+ 11,0°
28—29	+ 21°	+ 8,5°

Z USIAHO KRAJU.

Ab našym Kraju.

BERLIN. 28 žniŭnia hlaŭnaja kamisija Rejchstagu na zakrytym zasiedańni wieła hutarku ab administracii Litwy i Kurlandzii. Pry hetym byli ministry Helfferich, v. Kiulmann, Walraff i v. Stejn.

Zmahańnie za škoły.

NAWAHRUDAK. (Ad našaho karesp.) U žniŭniu.

Z jakimi trudnaściami prychodzicca barocca našamu narodu, kab dabicca swajho biazspornaho prawa,—heta pakazwaje zmahańnie za školu, uzwarušyŭšaje naše miesto. Tut biazsporna wyjawiŭsia školny kryzis. S taho času, jak miesto zaniali niemcy, značyć, ad druhoj pałowy leta 1915 hodu akuratnaje školnaje žyćcio doŭha nie mahło naładzicca s pryčyny niedastačy školnych knižek. Dzieci astawalisia biez nawuki, i razwićcie ich zadzieržywałosia. Niamieckije ułaści, dobra razumiejučy patrebu škoł, starajucca s padmohaj wučycielskich sił paddzieržać achwotu da razwićcia. Pry hetym jany trymajucca pohladu, što niecha dapuskać, kab adna nacyonalnaść ŭrywałasia ŭ sferu druhoj. U našym mieści warunki zusim jasnyje: 84% biełarusoŭ, 12,3% žydoŭ, 1,7% palakoŭ, dy, nia ličučy sčeznuŭšych ciapier rasiejcoŭ, niewialikaje čysło niemcoŭ i mahametan, katoryje stanowiać tut najwialikšuju ŭ Litwie kołoniju. Heta — zusim prawilny abraz, asnowany na statystyce ŭ našym hurodzi z apošnich hadoŭ. Značyć, i dzieła ładžeńnia škoł daroha zusim wyrazna. Najbolš patrebny biełaruskije škoły. Hetak skaže kožyn, chto umieje prawilna dumać, — apryč pałakoŭ, katoryje nia ličacca s faktami, a ŭsiudy ŭ našym kraju šukajuć sposaboŭ dzieła pašyreńnia swajej nacyonalnaści. Z ruchawaściu, z jakoj jany zaŭsiady dachodziać swaich nacyonalnych met, jany i ŭ Nawahrudku staralisia wykarystać niedastaču škoł, kab zachapić u swaje ruki školnuju sprawu. I woś jany naładzili «Nawahrudzki sajuz dzieła pomačy chryścijanam i mahametanam». Zhodnie sa swaim niawinnym nazwańniem sajuz hety spiersa i akazwaŭ niekatoruju pomač biednamu narodu. Adnak, praŭdziwaja meta jaho kirawałasia šmat wyšej. Skora sajuz zwiarnuŭsia da niamieckaj administracyjnaj ułaści s prośbaj pazwolić jamu załažyć u Nawahrudku i šašci inšych miejscach polskije škoły i dzieła hetaho wypisać z Wilni 10 wučycielek. Sajuzu zdawałosia, što heta zusim na-

Duchounyje pieśni.

(Hladzi u № 66—69 «Homana»).

Starcy.

Pad słowam «starec» usiudy ŭ Biełarusi razumiejecca čaławiek, prymušeny žyćciom da horkaj kaniečnaści prasić u miłasernych ludziej kawałka budnaho chleba — abo dla słabie asabista, abo dla swajej niaŭzdolnaj siamji. Heta nia budzie stary, staršy ŭ chacie, rodzie, hramadzie, jak toje saŭsim naturalna treba było-b razumieć s samoha słowa: žoŭtawałosy starec, pamorščenaja staraja, sucharuki, kulhawy muž, słapy dziaciuk, usiaki błažny čaławiek i, ŭ kancy kruhlalikije, ale pachmuryje dzieci — ŭsie adnakowa nazywajucca «starcami», kali wyciahiwajuć ruki pa bahabojny datak — kawałak chleba. Adnosna biedna adzietyje, nia mienš biedna kormienyje, s torbaj na horbie, nierazłučnym kijkom-puhaj u rukach i sławami «padarycie Chrysta dzieła» na wusnach, — starcy skora mohuć być adroźnieny i siarod mnohaludnaho natoŭpu i ŭ adzinočku, — čamu nie mała pamahaje niejkaje klajmo „stareckaj“ adasoblenaści: da «starca» padchodziać na samy karotki čas, kab dać «dar», a im haworać tolki ŭ miežach taho, za čyju «dušańku» dajecca dareńnie.

Chto taki «starec», jakoj darohaj dajšoŭ jon da torby, ci jość jakaja źwiaź u jaho z ludźmi, hetym nichto nie cikawicca.

Razumiejecca, toje samaje ŭ całku charakteryzuje nia tolki starcoŭ na Biełarusi: heta tak sama adnosicca da ŭsich ichnich sabratoŭ na ŭsim Božym świeci. Pryčynaj ubohaści ŭsiudy bywajuć: leń da pracy, niespasobnaść pracawać s pryčyny ślepaty, kalectwa, staraści, chwaraści pry poŭnym biazrodztwie i praz heta niestaču pomačy sa starany. Ale apryč pieraličenych pryčyn, wytwarajučych starectwo, u Biełarusi jość ješče biazdonnaja krynica starectwa — heta biednaść kraju i addzialeńnie bahaciejšych stanoŭ ad narodu. Tut zatrymajemsia na čysta straŭnych, tak skazać, prajawach hetaj biednaści.

Kala św. Illi z maładoha, jašče tolki što śpiejučaho žyta siela nin pačynaje piačy chleb, bliny i waryć kašu, užywajučy pry hetym iznoŭ-taki čuć što śpiejučyje harodniny. Jak heta adbiwajecca na zhaładaŭšymsia žywacie, usiakamu jasna; ale wo što ważna: niaśpiełaje žyto pry sušeńni tracić dobruju trecinu wahi i nia «sporycca», bo da nowaho chleba nima miakiny, ni wotriny, ni pieluchi i prychodzicca jaho jeści čystym. Hetkim paradkam pakul daśpiejuć chlebnyje surrohaty i padsporje, pry małym paslewie, nowaje žyto zmienšycca na hetulki, što jaho čuć staje na „sieminy“ i tolki krychu astajecca na „jeminy“. Ale tut wyručaje jaryna, bulba i miaso. Sielanin syt da Pilipaŭskaho postu, z nastupleńniem apošniaho suzdrom astajecca na jarynie, jakuju prejedaje za doŭhi Kaladny (Pilipaŭski) post, tak što ŭ miasajed jon užo padbiraje reštki jeminnaj jaryny i skarominy. Zahaŭlajučysia na wialiki post sielanin zahaŭlajecca razam i na sytnuju „ježu... da nowaho chleba! Z usiaho skazanaho widać, što tak zwanaje „syćcio“ biełaruskaho sielanina nia doŭhaje: pačynajučysia kala św. Illi, jano raście da Pilipawak, čeradujecca postam, iznoŭ uwaskresaje na Kaladnyje światki i tracicca ŭ časi miasajeda. Tut užo pačynajecca „pałowy“, „hradowyj“, „pušnyj“, adnym słowam miakinny chleb — toj samy, ab katorym dabradušny biełarus kaže „pa Im kali i čort pablažyć, dyk biazprymienna nahu zaskabić“. Ale i hetkaho chleba nima ŭ syć, asabliwa wiasnoj, tak što naš sielanin ironizuje dalej: «hore mužykowa — nirazačku nie najesca dosyć chleba z bierkaj».

Skazanaje ab syćci maje miejsco ŭ zwyklyje hady, kali mima prajšli nieuradžai, hradabićcie, upad na skacinu i inšyje napaści. Saŭsim nia toje bywaje, kali toje-ž žyćcio padpadaje pad upłyŭ adnaho, abo niekolkich nieščaściaŭ tut užo nia može być mowy ab syćci, a tolki kłopat, ab jakim ni było pie-

turalna, kab u našym horadzi byli tolki adny polskije školy. Čamuž nie biełaruskije? Zatym, što biełaruskaja mowa — «mužyckaja», i biełarusy ničoha bolš nie žadajuć, jak padniacca wyšej hetaho swajho niedastatku. Kali-b nawat hetak było papraŭdzi, dyk ciž heta nia świedčyło-by, što kožyn biełarus, katoramu dorah jaho narod, pawinien usiemi siłami barocca proci taho, kab wychawańnie małady ožy ŭ polskim duchu nie pawialičywało-by hetaj haniebnaj abmyłki. Ale praktyka zusim razbiwaje polskije zawiereńnia: ŭsiudy ŭ našym kraju, dzie tolki byli adkryty biełaruskije školy, tam šybka uzrastało čysło achwočych da nawuki dziaciej. I niamieckije ŭłaści zusim sprawiadliwa admowilisia spoŭnić prośbu sajuza, katory chacieŭ wiaści ukrytu polskuju palityku. Naadwarot: prajektujecca pasłać u Nawahrudak i wakolicy jaho niekolki skončyŭšych nawuki u Swisłačy biełaruskich wučycieloŭ. Wychawańnie maładziožy pawinno być daručeno wučycielom, katoryje pastanawili ščyra pracawać na karyść swajej nacyonalnaści.

KOSIEWIČY, na Biarezinie. Niamieckije sałdaty uładzili tut dzieła zabawy wialikaje sportowaje świato.

KOŬNA. Miestowaja uprawa kuplaje zierniaty pładoŭ dzieła dabywańnia aleju. Samo saboj, nia buduć kuplacca ziorny hruš, jabłykoŭ i inšyje, ŭ jakich nima aleju.

WIESTKI Z RASIEI.

BERLIN. Niamiecki oficyoz „Nordd. Allg. Ztg.“ piše s pryčyny pramowy Kierenskaho na kongressie ŭ Maskwie:

„Kierenskij dobra wiedaje, što jaho zawiereńnia, bytcym Niamieččyna choče nakinucca na rasiejski narod i i zništožyć jaho wolu, niazhodliwy s praŭdaj. «Wolny» rasiejski narod wodzić za nos ciapierašniaja rasiejskaja ŭłaść hetak sama, jak wadziŭ jaho carski režym. Kierenskij pačaŭ nastupleńnie na Haličunu proci rady Brusiłowa. Heta i wyzwało niamieckaje kontrnastupleńnie. A za niekolki dzion pierad adkryćciem kongressu Kierenskij zahadaŭ rasiejskamu wojsku adstupić ad Aa i apawieściŭ narodu ab niamieckim nastupleńni na paŭnočnym fronci. Mowa Kierenskaho — heta wystupleńnie za wajnu. Rasiejski narod nia može nia wiedać, što Kierenskij adwiarnuŭsia ad swajho minułaho.»

LONDON. «Times» danosić z Maskwy, što pramowa Kierenskaho wyzwała ahulnaje rasčarowańnie. Jon abminuŭ znamenituju mahčymaść zrabić silnaje ŭražeńnie na papraŭdzi rasiejskije kruhi.

U pačatku kongressu rada rab. i sałd. 364 hała ami proci 304 wyskazałasia proci demonstracyjnaj zabastoŭki i proci ŭsielakich wystupleńnioŭ suproć kongressu. Adnak, krajnije lewyje, zrabiŭšyje niemahčymym sazyŭ kongressu ŭ Pieciarburzi, pamykalisia zrabić tojež i ŭ Maskwie. Konka, arsenały, fabryki i zawody spynili rabotu. Bastawali nawat łakai ŭ restaranach.

«Central News» danosić z Maskwy: Kierenskij wyskazaŭsia proci sazywu ustanoŭčaho schodu ŭ časi wajny. Formalna jon adłožen na druhi hod. Z ministerstwam že Kierenskij umowiŭsia, što ab doli Rasiei budzie zroblena pastanowa tolki paśla kanca wajny.

PIECIARBURH (P.T.A.). 27 žniŭna hieneralissimus Korniłow na kongressie ŭ Maskwie skazaŭ miž inšym:

«Pawarot kary śmierci i inšyje zahady časciu wylačyli armiju ad strašennaj chwaroby: razwału i niesłuchmianaści. My utracili ŭsiu Haličynu, ŭsiu Bukowinu i ŭsie płady našych apošnich pabied. Worahi hroziać našym uradžajnym pałudziennym huberniam. Jany stukajucca ŭ dźwiery Ryhi, i, kali my nie utrymajem u swaich rukach uzbiarežža Ryžskaho zaliwa, dyk daroha ŭ Pieciarburh budzie adkryta». Kali predłoženyje kroki buduć uraz-že spoŭnieny, dyk Korniłow wieryć, što budzie wiernieua staraja rasiejskaja sława.

Apryč niekolkich členoŭ rady rab. i sałd. usie členy kongressu horača witali hetu pramowu. Adzin deputat 1 dumy skazaŭ, što staronka žadaje raboty na demokratyčnych asnowach, katoraja ŭmacawała by ssabistuju baspiečnaść i hramadzkuju wolu. Kožnuju dumku ab separatnym miry treba z abureńniem adkinuć. Mir možna witać tolki tady, kali jon budzie rezultatam nie pabiedy Niamieččyny, a tryumfu Rasiei i jaje sajužnikoŭ.

Hienerał Kaledin, hetman donskich kazakoŭ, pračytaŭ zajawu kazackich wojsk, žadajučy dalejšaj wajny da akančacielnaj pabiedy.

Prawyje witali hetu zajawu krykami brawo i opleskami, lewyje—świstam.

ŠTOKHOLM. Nia tolki Kierenskij, ale i Korniłow zmianiŭsia za apošni čas. Ale rad toj čas, jak Kierenskij patrochu adstupajecca ad swaich prync ypoŭ dzieła damahańnia sajužnikoŭ dy z hetaj pryčyny razyjšoŭsia z radaj rab. i sałd., s Korniłowym zdaryłosia naadwarot. jon pajšoŭ na lewo, i jaho ličać za hławu mirnaho ruchu 17 žniŭnia jon padaŭ Kierenskamu memorjał ab niemahčymaści i biazcelnaści dalejšaj wajny.

PIECIARBURH. S pryčyny adkryćcia maskoŭskaho kongressu «Now. Wr.» apiswaje pałažeńnie Rasiei samymi ciomnymi kolerami. Hazeta piše:

«Paśla taho, jak na poŭdni palki, kinuŭšy aružže, ŭciakli, niemcy zaniali nowyje apornyje punkty na Kurlandzkim uzbiarežžy. U Finlandzii šyrycca paŭstańnie. My pawinny ždać ješče horšych bied. Pryjacieli niemcoŭ zasiedajuć nia tolki ŭ ukrainskaj radzie, ale i ŭ finlandzkim sejmie i ŭ usierasiejskaj radzie rab. i sałd. Maskoŭski kongress bačyć pierad sabcj abraz strašennaj ruiny».

STOKHOLM. «Ruskaja Wola» danosić, što ŭ Finlandziju s pryčyny spadziewanaho adkryćcia, nia hledziačy na zabaronu tymčasowaho uradu, finlandzkaho sejmu posłana kawaleryja i pancyrnyje aŭtomobili. «Birž. Wied.» pišuć, što u zwiazi s finlandzkimi prypadkami wyjaŭlajecca ruch u bałtyckim fłocie.

MASKWA. Rasieia wiertajecca ŭsio bolej da pierwabytnaho stanu zamiennaj tarhoŭli. Sielanie maskoŭskaj huberni admaŭlajucca dastaŭlać žyta za hrošy i dajuć jaho tolki na zamienu za manufakturnyje tawary. Astrachanskije rybaki dajuć žycharom Stawropola rybu na zamienu za žyta i inšyje sielskije pradukty.

PIECIARBURH. Sprawa Suchomlinowa. Swiedka hienerał Januškiewič apiswaje pałažeńnie rasiejskaj armii, astaŭšajsia biez snaradoŭ i aružža. Suchomlinow admowiŭsia dawać u časie wajny dawać zakazy prywatnym fabrykam i zawodam.

PIECIARBURH. Hienerał Wieličko zajawiŭ, što na Suchomlinowym ležyć hłaŭnaja wina za ŭsie nieŭdačy rasiejskaj armii: jon abiazbroiŭ bolšuju čaść najlepšych rasiejskich krepaściej, ličučy ich niepatrebnymi. Byŭšaho cara nielha winawacić u wajennych nieŭdačach Rasiei, bo jon na ŭsio hladzieŭ wačyma Suchomlinowa.

Z usiaho świetu.

CURYCH. Hazeta «Neue Zur. Nach.» danosić z zusim peŭnaj krynicy, što paśla sprob, trywaŭšych niekolki miesiacoŭ, u Niamieččynie zrobleno niezwyčajnaje adkryćcie dzieła strawawańnia narodu. U fabrykach užo pačali wyrablać nowy pažyŭny pradukt. Padrobnaści buduć apawieščeny ŭ najbližejšym časi.

BERLIN. «Swabodnaja Kamisija» s predstaŭnikoŭ niamieckaho ŭradu i 7 deputatoŭ Rejchstagu razhledała na swaim pieršym zasiedańni adkaz na mirnaje predłažeńnie Papieža.

LONDON. Pad maršałkoŭstwam Hendersona adkryłasia mižnarodnaja socyalistyčnaja rabotnickaja konferencija sajužnikoŭ, na katoruju prybyli 2 belhijcy, 4 rasiejcy, 10 francuzoŭ, 2 portugalcy, 1 hrek, 45 anhličan i 1 deputat ad pałudziennaj Afryki. Buduć razbirać hetkije čatyry sprawy:

1, ahulnaja zajawa ab wajnie;
2. sajuz narodaŭ;
3. adbudowa ruin i ekonomičnyje pytańnia;
4. pieramiena terytoryalnych hranic.

LONDON. (W.T.B.). Na socyalistyčnaj konferencii sajužnikoŭ Henderson zajawiŭ, što tolki pry ŭzajemnych ustupkach može nastać trywały i pačesny dla abiedźwych staron mir. Kali rezolucii konferencii i nie abiazywajuć uradoŭ, dyk u kožnym prypadku jany buduć pryznany ŭsim świetam za hołas proletaryatu hetych hasudarstw.

---

rakormie; tut užo nima miejsca chlebnym stadzijam, a adrazu majecca sprawa s chlebam, „jaki nabiažyć“.

Razam z niedastatkam u ježy, ŭsio inšaje pryjmaje ciomnyje kolery i wiadzie da pawolnaj utraty roznych haspadarskich zapasoŭ — siena, sałomy, lonu, plańki; ŭ śled za imi zjedajecca: karawionka, kaninka i «kažaronka» s pleč. Dalej užo i jeści niečaha. Dobra ješče, kali ŭ siamji znojdziecca padchadziačyj u najmy pastuch, abo parabak, dyj kali jany prydatny ludziam: tady na pakryćcie štodziennych patreb zapradajecca hety žywy tawar. Nima tawaru, ci nima patreby ŭ tawary — astajecca adno: pryčapiŭšy torbu da horbu, puścić adnaho, abo niekolkich členoŭ siamji pa miłastyniu Chrystowu. Hetkaje biazwychadnaje pałažeńnie stwaraje prypadkowych starcoŭ.

Prypadkowyje starcy pajaŭlajucca kala Pilipaŭki, biezpraryŭna brodziać da Kalad, iznoŭ množacca ŭ miasajed i iznoŭ umienšajucca ŭ Wialiki post, znikajučy ŭ mieru nabližeńniusia ciepła i ratajskich rabot. U pieršyje rady prypadkowych starcoŭ ustupajuć niedaletki. Adzietyje u šabadranuju adziežku, s torbačkaj pry boku, s kijočkam ŭ rukach, uwojduć jany u namiečenuju chatu, stanuć kala parohu i, moŭčki, s patuplenymi wočkami čekajuć daru. Bolš nawytoreny z ich časam zrobić znak kryža i nawat zhaworyć «Wočču žesiu»; naadwarot, prastački, abo zasaromlenyje nie dahadajucca nawat šapku źniać. Haspadary nie pytajucca, začym pryšli, bo heta samo pa sabie ačywista. Kali «starcy» nia jeli strawy, im daduć jaje, nie za stałom, wiedama, a na ławie, kala parohu; daduć kawałak chleba na darohu, daduć, može zdarycca, i krychu zbožejka. Aproč taho, „starcam“ biezmatkawičam padorać padchadziačuju staryznačku, a miahkaserdyje kabiety-matki prywiećiać starcoŭ łaskawym słowam, spamianuć pamieršuju ichniu matku. Blizka s tej-že maŭkliwaściu wychodziać „starcy“ z wietłaho domu iduć i druhije. A wiečaram „karmilcy“ prynosiać damoŭ sabranyje dary: niekolki kawałkoŭ miakinnaho chleba i horstku-druhuju zbožejka. Usiamu rada haładučaja siemja.

Čym ciažejšy hod, tym bolej prypadkowych starcoŭ chodziać žabrujučy, to ŭ adzinočku, to ŭ dwaja, asabliwa braty i siostry. U bolej trudnych warunkach z niedaletkami wychodziać staryki i staruchi, katorych adnakowa pryjmajuć i radzielajuć z dziaćmi. Ješče redziej, u samych trudnych prypadkach prawodziać starcoŭ dziaciej ich rodnyje matki; ale jany nie ŭchodziać u chaty, a tolki kirujuć dziaćmi, apiekujucca imi, tulajučysia pa zaŭhollu abo zawlaskowaj akolicaj.

Tolki nie zaŭsiody i nia ŭsiudy prypadkowyje starcy sustrečajuć wietły pryjom i dastajuć starecki dar. Zazławanaja haspadynia časam nakiniecca na starcoŭ s ŭ prybližeńni dakoraj: „Ci was pamža uznasiła! Ciapieračka i wy sami idziecio, a dzie was u letku znajcić? Suńsia zmowić was dzieła pastwy dyk i cany miery wam nietacil..“ Prystydženyje, s patuplenymi, jak možna nižej hałowami iduć starcy „abiertasam“. Hetu samaje bywaje sa starcami, kali jany zojduć u pahalełuju chatu. Tut im skažuć karotka: „Z Boham! swaich siemiera pajšło“.

Kali hetak niahodna pawiałosia haspadaru, što za kawałkam chleba jon wysłaŭ dziaciej, to što-ž pawinny rabić babyli i babylki, jakije znojducca u kožnaj wioscy i jakije pawinny prakarmicca kala haspadaroŭ? Razumiejecca, im i Boh sudziŭ iści pa starcach. U poŭnym składzie swajej siamji, apračа chiba padrastajučaj dački, babyli i babylki iduć u žebry. Jany nia wielmi-to saromliwy, nie patupiać swaich hałoŭ, jak niedaletki. Wiedajučy chatu i naraŭ haspadara, katorych jany znajuć i službać roznym pasłuchmianstwam, babyli i babilki umiejuć to adbrechacca, to padojduć lostačkami. Dziela hetaho i dary hetkim starcam syplucca peŭniej i sparniej, jak niedaletkam.

Z nastupleńniem wiesnawych ratajskich rabot i asabliwa letniaj pryparnicy hetyje prypadkowyje starcy jak miatłoj wymiatajucca. Tahdy astajucca na wolnym świeci adny pastajannyje starcy.

(Kaniec budzie).

LONDON. Pa ŭsiej Irlandzii adabrali ad sinn-fejneroŭ aružže. U 16 miestoch nałožen arešt na wialikije składy aružža i snaradaŭ. Usich učaśnikoŭ wajennych orhanizacij sinn-fejneroŭ addajuć pad wajenny sud.

TEŁEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

28.VIII. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryj ranicaj złomlena anhlickaja ataka la darohi Ipr—Menin. Paabiedzi, paśla najsilniejšaho barabannaho ahnia, anhličanie s padmohaj pancyrnych aŭtomobiloŭ i nizka laciеŭšych samalotaŭ atakawali na froncі miž Langemark i darohaj Rulę—Ipr. Usiudy ataki adbity. U wiečary paśla dawiedzienaho da najwyšejšaj siły ahnia pačałasia druhaja ataka na tym že froncі. Bitwy trywali da nočy. Worahi adbity na ŭsiej linii, apryč wuzkaho adrezka na paŭnočnym uschodzi ad Frezenberga, dzie worahi ŭwarwalisia na našy pazycii. Na zachodzi ad Le Katle adbity nowyje anhlickije nastupleńnia.

Front niamieckaho Naślednika: U zachodniaj časci Šmen de Dam ataka francuzoŭ adbita. Pad Werdenam — słabyje bitwy. Wioska Bomon akančacielna astałasia ŭ našych rukach. Na ŭschodnim bierazi Maasu artyleryjskaja bitwa iznoŭ dajšła wialikaj siły. Na zachodzi ad darohi Bomon—Wašerowil francuzy ŭ atakach mieli wielmi ciažkije straty.

Uschodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Ad Dźwiny da Dniestra, naahuł, dawoli cicha. Na paŭnočnym bierazi Pruta my zdabyli šturmam wiaršynu Dolcok i wiosku Bojan. Uziaty bolš 1000 pałonnych, 6 harmat, šmat kulemiotaŭ.

Front erc-hercoga Jozefa: Na poŭnačy ad Sowei, ŭ dalinie Susity, pierewažywajučyje čysłom worahi adcisnuli nas z nidaŭna zdabytych wiaršyn.

29.VIII. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Miž Langemark i Holebek u wiečary krapčeŭ ahoń. Kontratakaj my wykinuli anhličan s punktu, na katory jany ŭwarwalisia na paŭnočnym uschodzi ad Frezenberga.

Front niamieckaho Naślednika: Na ŭschodnim bierazi Maasu miž Bomon i Danlu — silny ahoń.

Uschodni teatr:

Front erc-hercoga Jozefa: Naabapoł daliny Ojtos uziaty hornyje pazycii z bolš za 600 pałonnych. Na poŭnačy ad Grocesti adbity silnyje kontrataki.

Front Makenzena: Na hornych wystupach na siarednim ciačeńni Sereta zdabyta wioska Moncelui; bitwa išła za kožyn dom. Razbityje worahi adcisnuty z niekolkich pazycij naabapoł Susity na paŭnočny zachod. Jany utracili bolš za 1000 pałonnych, 3 harmaty, 50 kulemiotaŭ, dy mieŭ wialikije krywawyje straty.

———o———

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 27.VIII. Italjanski teatr: Adzinadcataja batalija na Izonco trywaje dalej. Šturmy worahoŭ kirawalisia proci płoskahoryja na poŭnačy ad Gercu, proci pazycij na ŭschodzi ad Aŭca, proci Monte S. Gabriele i płoskahoryja Karst. Našy wojski ŭdzieržalisia proci ŭsich atak.

Strełami z ziamli zbity 3 italjanskije latuny.

WIENA. 28.VIII. Italjanski teatr: Uzmacawanyje nowymi siłami italjancy naprużali ŭsie siły, kab pašyryć swaje ŭdačy na płoskahoryi Bainsicca—Hejlig Gejst. U lwostrych bitwach ručnymi hranatami i štykami my udzieržalisia na ŭsiej linii. U wakolicach Štylwser Joch u śniahu i ładoch našy stralcy pierekałoli družynu worahoŭ i ŭziali 2 aficeroŭ, 20 sałdatoŭ, kulemiot i inšuju dabyču.

WIEŃA. 29.VIII. Italjanski teatr: Adzinadcataja batalija na Izonco dajšła ŭčora asabliwaj siły. Italjanskije šturmy byli silniejšyje, čym u tyje dni. Usie šturmy adbity, — inšyje paśla wostraj bitwy štykami. Uwarwaŭšyjesia na Monte S. Gabriele italjancy byli wykinuty adtul kontratakaj. Adzin štabowy aficer i 200 sałdatoŭ uziaty ŭ pałon. Pry S. Marko worahoŭ udałosia adbić tolki paśla wostraj štykawoj bitwy. My ŭziali pałonnych s 7 roznych pałkoŭ.

Na Tryest worahi iznoŭ skinuli bomby.

Kala wajny.

BERLIN 29.VIII. Minuŭ hod ad času naznačeńnia Hindenburga za načalnika hieneralnaho štabu i Ludendorffa za pieršaho hienerał-kwatermistra.

BERLIN (W.T.B.). Našy latučyje eskadry u apošnim časi niekolki razoŭ atakawali ostraŭ Ezel. U Ryžskaj zatocy zatoplen bombami kontrminanosiec typu «Nowik». U časi kontrataki rasiejskich latučych sił adna warožaja latučaja łodka była ciažka papsowana i prymušena spuścicca. Našy samaloty wiarnulisia ŭsie.

BERLIN (W.T.B.). Našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili nawakoł Anhlii 24.000 tonn.

BERLIN (W.T.B.). Nowyje ŭdačy padwodnych łodak 21.000 tonn.

BERLIN (W.T.B.) U Atlantyckim akianie našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili 18.000 tonn.

ABWIESTKI.

Spisak biełaruskich knižek.

Wiedajučy canu knih, najlepiej prysłać hrošy napierad hetak tanniej kaštuje pierasyłka.

Knižki aznačenyje *bis* — wyjšli łacinskimi i „ruskimi“ literami.

Powieści, apawiedańnia prozaj.

	Cena rub.	kp.
bis Hedali, E. Ožeško	—	6
bis Kazka ab wadzie	—	3
Архiп i Лявонка, — М. Горкаго	—	8
У дому лепей. — Новiча	—	4
„Маладая Беларусь“. Сэрыя I-я спытак 1-шы	1	—
„ „ „ „ спытак 2-гi	1	—
bis Zbornik „Našaj Niwy“ № 1	—	15
bis Zbornik „Našaj Niwy“ № 2	—	20
Амэрыканец — А. Н в ча	—	10
Бярозка i др. — Ядвiгiна Ш.	—	5
Беларускiе казкi	—	5
Хлiбэртава пакута, Амфiтэатрова	—	5
Апаведаньня — Тараса Гушчы	—	10
Abrazki—Zmitraka Biaduli	—	15
„Маладая Беларусь“. Сэр. 1 шая. Спытак 3	1	—
Колядная пiсанка 1913 г.	—	10
Нёмнаў дар — Тараса Гушчы	—	6
Тоўстае палена—Тараса Гушчы	—	5
Апаведаньня — Галубка	—	6
Праклёнышы — Л. Гвозда	—	6
Аб чым шэпацелi лiсьця.		
Stražnik.—Sciopki Biryło	—	10
Wasilki. Zbornik apawiedańnioŭ Jadwihina Š.	—	30
Rodnyje zjawy. Zbornik apawiedańnioŭ T. Huščy	—	60
Nia ŭsio-ž razam jahomości—Apawiedańnie Losika	—	5
Syhnał: Apawiedańnie Haršyna	—	5
Jakim biazdolny. Pietry Biełarusa	—	10
Ruń. Zbornik apawiedańnioŭ Maksima Hareckaho	—	40
Wialikodnaja pisanka. Zbornik	—	30

Biełaruskije teatralnyje twory.

Хам. Абраз у 4-х дзеях, Э. Ожешко	—	75
Сватаньне. Жарцiк у 1-й дзеi, А. Чэхова	—	20
Мядзведзь. Жарцiк у 1-й дзеi, А. Чэхова	—	30
Мiхалка. Камэдыя у 1 дзеi	—	30
Па рэвiзii. Абраз у 1 дзеi Кропiўнiцкаго	—	35
Пашылiся ў дурнi. Жарт Кропiўнiцкаго у 3 дзеях	—	65
Як яны жанiлiся. Жарт у 1 дзеi Валодзькаго	—	30
„Паўлiнка“, камэдыя у 2 дзеях Я. Купалы	—	70
Snatworny Mak. Scena dla dziciaczych teatroŭ	—	15
Betlejka	—	5

Wilnia, Zawalnaja 7. Biełaruskaja Kniharnia.
Wilnia, Wallstrasse 7, Weisruthenische Buchhandlung, W. Łastoŭski.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej